

POROČILO

O IZVAJANJU AKCIJSKEGA NAČRTA V OKVIRU PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV« V MESTNI OBČINI NOVA GORICA V LETU 2017

Nova Gorica, maj 2018

UVOD

Župan Mestne občine Nova Gorica je izdal sklep o ustanovitvi Sveta za invalide Mestne občine Nova Gorica (v nadaljevanju: svet za invalide). Svet za invalide je strokovno in posvetovalno telo župana, ki invalide povezuje ter usklajuje delo in aktivnosti vseh, ki se ukvarjajo z invalidi na območju Mestne občine Nova Gorica. S svojim delom zagotavlja celovit pristop obravnavanja in urejanja področja invalidov v občini.

Mestna občina Nova Gorica je leta 2012 pridobila listino »Občina po meri invalidov«, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije in zaključila izvajanje prvega akcijskega načrta za obdobje 2012-2015. Uspešna izvedba akcijskega načrta je rezultat sodelovanja javnih služb, nevladnega sektorja, številnih posameznikov od župana do posameznih invalidov, vse v želji, da se najdejo tako sistemske rešitve, ki se tičejo vseh občanov, kot delne, parcialne rešitve, ki se morda zdijo majhne, invalidom pa bistveno spremenijo in izboljšajo vsakdanje življenje. V letu 2016 je Mestna občina Nova Gorica pripravila akcijski načrt »Občina po meri invalidov za obdobje 2016-2019«, ki predstavlja nadgradnjo preteklega akcijskega načrta.

Z letom 2017 se je zaključilo drugo leto izvajanja akcijskega načrta 2016-2019, ki je na področju invalidske problematike v Mestni občini Nova Gorica v miselnosti in delu, predvsem v povezavah med civilno družbo, javnimi zavodi, inštitucijami in občino, doprineslo pomembne rezultate in utrdilo sodelovanje med invalidskimi organizacijami ter med invalidskimi organizacijami in ostalimi organi ter ustanovami v lokalni skupnosti. Vse večje je vključevanje invalidov in invalidskih organizacij k razpravam in delavnicam za pripravo strategij in dolgoročnih projektov lokalne skupnosti. Na vseh področjih je opaziti, da so invalidi vključeni v obravnavo različnih problematik in lahko konstruktivno in enakopravno prispevajo k življenju v lokalni skupnosti.

V akcijskem načrtu je zapisanih kar nekaj nalog, katerih namen je vključevanje invalidov v družbo in ureditev ustrezne infrastrukture. V akcijskem načrtu so bile predvidene aktivnosti, k izvedbi katerih se lahko lokalna skupnost zaveže, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter v okviru finančnih načrtov posameznih nosilcev.

Poročilo za leto 2017 sestavljajo vse aktivnosti, ki so bile izvedene po posameznih poglavjih iz akcijskega načrta.

1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI

Naloga ozaveščanja in informiranja javnosti o invalidski problematiki se izvaja že od samega začetka pridobitve listine Občina po meri invalidov in gre za trajno nalogo. V upravi Mestne občine Nova Gorica smo informirali javnost o posebnih dogodkih in aktivnostih s tega področja, in sicer preko spletne strani mestne občine, facebook profila mestne občine in s pomočjo sporočil za javnost. Na ta način smo širili informacije in pomagali osveščati javnost o invalidski problematiki.

Prenovljena spletna stran Mestne občine Nova Gorica ostaja prilagojena invalidom s senzoričnimi omejitvami vida in sluha.

V letu 2017 je bilo ustanovljeno Društvo za pomoč in informiranje na področju sociale in zdravstva. Namen ustanovitve društva je zagotavljanje brezplačnih informacij in pomoči pri uveljavljanju pravic ranljivim skupinam, med katere spadajo tudi invalidi, v informacijski pisarni. Cilji društva so: zagotavljanje brezplačnih informacij in pomoči uporabnikom pri uveljavljanju pravic s področja sociale in zdravstva, usmerjanje uporabnikov k pristojnim organizacijam pri reševanju socialnih in drugih vprašanj, spodbujanje sodelovanja med organizacijami, ki delujejo na področju sociale in zdravstva, izboljšanje pogojev za delo organizacij, ki delujejo na teh dveh

področjih ter izboljšanje informiranosti prebivalstva o njihovih pravicah na področju sociale in zdravstva.

Kot že vrsto let, smo v decembru izvedli skupno obeležitev mednarodnega dneva invalidov. V letu 2017 je bila obeležitev nekaj posebnega, saj je poleg invalidskih organizacij sodeloval tudi RKS Obočno združenje Nova Gorica in ekipa invalidov prve pomoči Društva »Pobednik« iz Beograda. Ob tej priložnosti so se invalidske organizacije z območja občine dogovarjala o možnih oblikah sodelovanja s ciljem izmenjava pozitivnih praks na področjih socialnega vključevanja invalidov v obeh državah.

Skupaj z Zavodom Dostop in Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica smo izvedli brezplačno delavnico »Čutim prostor«. Delavnica je bila namenjena predvsem zaposlenim v javnih ustanovah. Nagovarjala je vse javne uslužbenke, ki lahko s pravilnim ravnanjem na svojem delovnem mestu vplivajo na to, da bi javne storitve in prostori v javni rabi postali bolj dostopni vsem (vodstveni delavci- odločevalci, prostorski načrtovalci, uslužbenci, ki stopajo v stik s strankami, itd.).

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je za turistične vodnike Slovenije organiziralo izobraževalno delavnico o slepoti in slabovidnosti, posebnih potrebah slepih in slabovidnih ter pravil komuniciranja v odnosu s slepo in slabovidno osebo. Seznanili so jih tudi s tehniko spremljanja slepih in slabovidnih. Slepoto in slabovidnost ter dejavnost društva so predstavljali tudi na prireditvah na Severnem Primorskem. Posebej velja izpostaviti snemanje televizijske oddaje Na lepše, v kateri so predstavljali dejavnost slepih in slabovidnih na različnih področjih: čebelarstvo, konjenišstvo in sirarstvo.

Predsednikom krajevnih skupnosti je bil posredovan poziv, da na sejah krajevnih skupnosti obravnavajo invalidsko problematiko z vidika dostopnosti in prilagoditev ter o ugotovitvah sproti obveščajo mestno občino. Na poziv sta odgovorili dve krajevni skupnosti. Njihove ugotovitve po odpravi pomanjkljivosti so bile posredovane pristojnim občinskim službam.

Zelo dobro sodelovanje invalidskih društev s šolami in vrtci se je nadaljevalo tudi v letu 2017.

2. ZDRAVSTVENO VARSTVO IN REHABILITACIJSKI PROGRAMI

Društva so svojim članom pomagala pri uveljavljanju pravice do sofinanciranja tehničnih pripomočkov in prilagoditev vozil v skladu z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov. Veliko pozornosti so društva namenila izvajanju programov ohranjanja zdravja in zdravega načina življenja v okviru rednega delovanja.

Mestna občina Nova Gorica je trem društvom v skladu s Javnim razpisom za sofinanciranje programov in projektov zagotovila del sredstva za zagotavljanje osebne asistencije.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je tudi v letu 2017 sodelovalo z Invalidskim podjetjem Posočje, ki obravnava osebe s posebnimi potrebami v okviru zaposlitvene rehabilitacije.

3. REHABILITACIJA

Ukrep vključevanja invalidov v obnovitveno rehabilitacijo se je izvajal tudi v letu 2017. Invalidske organizacije so se prijavile na javne razpise ZZZS in vključile invalide v programe obnovitvene rehabilitacije.

4. STROKOVNO – PODPORNE STORITVE IN PROGRAMI

Mestna občina Nova Gorica je v letu 2017 zaključila s postopkom projektiranja Skupnostnega centra na Bidovčevi v Novi Gorici. V Skupnostnem centru so se tudi v letu 2017 izvajali programi Zavetišča za brezdomce in Pro-bono ambulante. Prostore je v skupnostnem centru dobilo tudi Društvo projekt človek – Sprejemni center Piran in sicer za izvajanje programa v dislocirani enoti v Novi Gorici. V dislocirani enoti se izvajajo programi za samopomoč, terapija ter socialno rehabilitacijo. Program je namenjen osebam, ki imajo težave z različnimi oblikami zasvojenosti (droge, alkohol, zdravila, igre na srečo, motnje hranjenja...) in njihovim svojcem. Cilj programa je pomoč pri vzdrževanju abstinence in ponovna vključitev v družbo.

Mestna občina Nova Gorica je pridobila sredstva EZTS za adaptacijo dela pritličnih prostorov z namenom vzpostavitve skupne čezmejne info točke. Cilj info točke je izvajanje skupnih čezmejnih programov.

Tudi v letu 2017 smo veliko pozornosti namenili povezovanju invalidskih organizacij in medsebojnem sodelovanju. Invalidske organizacije so v lokalnem okolju zelo aktivne in veliko doprinesejo k boljšemu življenju članov. V zadnjih letih pa opazamo, da se invalidske organizacije odpirajo tudi nečlanom in se med seboj povezujejo na različnih področjih (pri izvedbi delavnic, usposabljanj in izobraževanj, srečanj, na področju kulture in športa).

5. DOSTOPNOST GRAJENEGA OKOLJA, INFORMACIJ IN PREVOZOV

Obravnavana problematika in načrtovanje ukrepov je zajeta v okviru priprave Celostne prometne strategije, ki jo je Mestna občina Nova Gorica sprejela v letu 2017.

Mestna občina Nova Gorica v letu 2017 ni ustrezno uredila nobenega postajališča mestnega prometa. S podelitvijo nove koncesije za izvajanje mestnega prometa v sklopu katere bodo določene tudi morebitne nove linije in postajališča se bo pristopilo k ustrezni ureditvi avtobusnih postajališč.

V mestnem središču ni bilo postavljenega nobenega novega parkirnega mesta namenjenega invalidom.

Invalidska društva so sodelovala pri pripravah projekta Mestne občine Nova Gorica - Celovita prenova Cankarjevega naselja.

Na področju izgradnje – odpravljanje arhitektonskih ovir v okviru varnih poti v letu 2017 ni bilo nobene prilagoditve. Varstveni delovni center Nova Gorica je podal pobudo, da se pristopi k izvedbi prilagoditve varne poti od Varstveno delovnega centra Nova Gorica na Sedejevi do Dnevnega centra v Solkanu. Pobudo so proučili na Oddelku za okolje, prostor in javno infrastrukturo in opravili terenski ogled. O ugotovitvah so seznanili Varstveno delovni center Nova Gorica. Za zaznane ovire se bodo skupaj s projektanti pripravile rešitve ter se postopoma in skladno s proračunom Mestne občine Nova Gorica fizično izvedle, za druge pa se pripravljajo rešitev skladno s prometnim načrtom.

Invalidom prilagojene prevoze, kot dopolnilo javnih prevozov, so v letu 2017 izvajali Varstveno delovni center Nova Gorica, Osnovna šola Kozara, Društvo paraplegikov Severne Primorske, Medobčinsko društvo invalidov Goriške, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica in Medobčinsko društvo Sožitje Nova Gorica.

Konec leta 2016 so se začele priprave na projekt »Poslovalnica, trgovina, restavracija, gostilna prijazna do invalidov«. Turistično društvo Nova Gorica je izvedlo vsakoletni izbor objektov v okviru prireditev »Ogledalo našega okolja« v katerem je uvedlo glasovanje preko javnih medijev (Interneta, Primorskih novic in Radia Robin) za »objekt – prijazen do invalidov«. V letu 2017 je to

priznanje – plaketo - prejelo podjetje »Manufaktura« iz Nove Gorice za prodajalno na Bevkovem trgu.

Mestna občina Nova Gorica je skupaj z Društvom gluhih in naglušnih Severne Primorske pristopila k postavitvi indukcijske zanke v veliki dvorani stavbe Mestne občine Nova Gorica. Zaradi obstoječe električne infrastrukture (penjalnih električnih vodov) je bilo s pomočjo strokovnjakov ugotovljeno, da bi bila postavljena indukcijska zanka za naglušne osebe s slušnim aparatom neuporabna.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je tudi v letu 2017 izvedlo že tradicionalni projekt »Pedagoška akcija«. Projekt je potekal v vseh zainteresiranih osnovnih šolah. Tudi druge invalidske organizacije: Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Društvo gluhih in naglušnih Severne primorske, Društvo paraplegikov Severne Primorske, so sodelovale z vodstvi šol in se s svojimi predstavitvami vključili v vzgojno izobraževalne procese na šolah ter tako približale osnovnošolskim otrokom invalidsko problematiko in sprejemanje invalidnosti in invalidov. V nižjih razredih osnovnih šol so potekali obiskih invalidov, kjer so učencem predstavili življenje in delo invalidov v vsakdanjem življenju z geslom »Invalidi niso bau bau«.

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske je organiziralo več predstavitev kulture gluhih, znakovnega jezika in gluhot. Na Osnovni šoli Frana Erjavca Nova Gorica so za tretje razrede izvedli delavnice znakovnega jezika in predstavili pravljico Zmajček in morska deklica.

Učna pomoč invalidom se je izvajala v okviru izobraževalnih ustanov. Pri iskanju rešitev so se šole povezale z invalidskimi organizacijami.

Zaradi zakonskih omejitev ostaja še vedno nerešeno vprašanje spremljevalcev za težke invalide na višjih šolah, ki zakonsko nimajo priznane te pravice. Ta problem se v Mestni občini Nova Gorica rešuje v okviru razpoložljivih resursov (družinski pomočnik, javna dela..)

7. DELO, ZAPOSLOITEV, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje OE Nova Gorica, Urada za delo Nova Gorica, Tolmin, Ajdovščina in Idrija se je v letu 2017 zaposlilo 108 invalidov. Pozitivni trend zaposlovanja invalidov se kaže tudi v letu 2018, saj se je v prvih štirih mesecih zaposlilo 60 invalidov.

V okviru aktivne politike zaposlovanja je Mestna občina Nova Gorica kot naročnik v programih javnih del potrdila 9 programov »javnih del«, ki so bili prilagojeni za vključitev brezposelnih invalidov.

Na Gospodarski zbornici Slovenije, Območni zbornici za severno Primorsko, Območni obrtno-podjetniški zbornici Nova Gorica, so izvajali razgovore s področja zaposlovanja invalidov.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v zeliščnem centru Zavoda Gozd, ki se nahaja v Grgarskih Ravnah, preko celega leta sodelovalo pri gojenju, obiranju ter predelavi zelišč, izdelovanju izdelkov iz zelišč ter pripravi in kuhanju hrane za različne prireditve oz. dogodke. Skupaj z Zavodom Gozd so se predstavili na sejmu Alpe Adrija turizem, ki je potekal v Ljubljani. V zeliščnem centru Zavoda Gozd sodeluje vse več društev, med katerimi so tudi ŠENT, Goriško osteološko društvo Nova Gorica in Društvo za zdravje srca in ožilja Nova Gorica.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je izvedlo delavnice o slepoti in slabovidnosti ter pravilnem pristopu do oseb z okvaro vida v 6. vzgojno izobraževalnih institucijah ter na Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici.

V občinski upravi so trenutno zaposleni štirje delavci s statusom invalida, kar predstavlja 4,2 % vseh zaposlenih.

Na osnovi pridobljene koncesije iz leta 2016 za izvajanje zaposlitvene in poklicne rehabilitacije, ki sta jo pridobili IP Posočje in IP Želva OE Nova Gorica, sta obe invalidski podjetji skupaj z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Območna enota Nova Gorica, Zavodom RS za zaposlovanje Območna enota Nova Gorica in v sodelovanju z invalidskimi organizacijami pomembno prispevali k zaposljivosti dolgotrajno brezposelnih invalidov tudi v letu 2017.

V okviru rednega delovanja, so društva poskrbela tudi za nudenje materialne in finančne pomoči socialno ogroženih članov. Finančno pomoč lahko socialno ogroženi invalidi dobijo tudi v skladu z Odlokom o socialnih in drugih pomočeh v Mestni občini Nova Gorica.

8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE

Društva v okviru osebne asistencije in drugih socialnih programov svojim članom nudijo različne storitve namenjene opravljanju temeljnih dnevnih opravil, podpornih dnevnih opravil, spremstvu pri prostočasnih in drugih dejavnostih za socialno vključevanje ter pomoč pri komunikaciji. Naloge osebnih asistentov so predvsem pomoč pri jemanju zdravil, vzdrževanje osebne higijene, pomoč pri gibanju in orientaciji, pomoč pri komunikaciji in pridobivanju informacij, vzdrževanju higijene v bivanjskem prostoru, higiena oblačil, pomoč pri pripravi hrane, pomoč pri vključevanju v okolje, prevoz in spremljanje. Drugi socialni programi pa omogočajo različne oblike druženja invalidov in njihovih svojcev (izleti, srečanja, delavnice..) ter preprečujejo socialno izključenost.

9. SKRB ZA ZDRAVJE

Mestna občina Nova Gorica je v okviru sredstev javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva v letu 2017 sofinancirala tudi programe in projekte namenjene invalidom in bolnikom:

- programi in projekti, ki ljudem z različnimi oblikami invalidnosti omogočajo, da se vključujejo v okolje, jim nudijo podporo pri povečanju neodvisnega življenja oziroma jim lajšajo življenje z invalidnostjo,
- programi in projekti svetovanja, pomoči in rehabilitacije, namenjeni različnim kroničnim bolnikom in uporabnikom posameznih zdravstvenih storitev in
- programi in projekti namenjeni ozaveščanju o boleznih in preventivi.

Del sredstev javnega razpisa je v letu 2017 za te programe znašal 38.900 EUR, kar predstavlja indeksno rast za 8,05% v primerjavi z letom 2016.

Kar nekaj aktivnosti je bilo v ta namen izvedenih s strani Zdravstvenega doma Osnovno varstvo Nova Gorica. V letu 2017 je Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica izvedel naslednje delavnice za invalide:

- delavnica Tehnike sproščanja (1 srečanje) za društvo OZARA,
- delavnica Tehnike sproščanja (1 srečanje) za društvo ŠENT,
- delavnica Pomoč pri spoprijemanju s tesnobo (4 srečanja) za društvo OZARA,
- soorganizacija prireditve »Dan zdravja« ob svetovnem dnevu zdravja

Na Osnovni šoli Kozara so potekale po posameznih razredih zdravstveno vzgojne delavnice (vsaka vsebina 3 šolske ure) in sicer:

1. razred: zdrave navade
2. razred: osebna higiena
3. razred: gibam se
4. razred: čutila
5. razred: prebavila
6. razred: odraščanje
7. razred: pozitivna podoba in stres
8. razred: medsebojni odnosi, osnove TPO,
9. razred: vzgoja za zdravo spolnost, SPB,
10. OPP: osebna higiena

V okviru rednega delovanja invalidskih društev so bile organizirane delavnice na temo zdravja in zdravega načina življenja.

Društva invalidov so skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, Območno enoto Nova Gorica in Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica izvedla delavnice namenjene osebam s posebnimi potrebami.

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Nova Gorica je implementiral javno zdravje (JZ) v različna življenjska okolja lokalne skupnosti s pomočjo župana, predstavnice Regijskega sveta za javno zdravje (RSJZ) iz mestne občine, združenja invalidov, občinskega sveta, sveta za invalide, zdravstvenega doma osnovno varstvo, vzgojno-izobraževalnih ustanov. Implementacija javnega zdravja je potekala v okviru projektov: Zdravo in aktivno staranje, Več zdravja v občini in Profila Zdravje v Mestni občini Nova Gorica in skladno z regijsko Strategijo za zmanjšanje neenakosti v zdravju ter krepitvijo zdravja in prioriteta RSJZ.

Prioritete RSJZ so:

- I. prioriteta: Rakave bolezni (rak dojk, rak pljuč, rak debelega črevesa in danke)
- II. prioriteta: Ranljive skupine (osebe nad 65 let, invalidne osebe, osebe s težavami z odvisnostjo, brezposelne osebe),
- III. prioriteta: Srčno-žilne bolezni,
- IV. prioriteta: Varnost in zdravje pri delu.

Mestna občina Nova Gorica je skupaj z Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica in Nacionalnem inštitutom za javno zdravje Območno enot Nova Gorica organizirala ob svetovnem dnevu zdravja prireditve Teden zdravja – Aktiviraj se za dobro počutje. Aktivnosti so potekale od 3. do 7. aprila, izvajali pa so jih različni izvajalci na različnih lokacijah. Na osrednjem dogodku, ki je potekal na Bevkovem trgu, so sodelovala tudi nekatere invalidske organizacije.

Mestna občina Nova Gorica in Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica sta bila uspešna s prijama na JR Ministrstva za zdravje za ureditev Centra krepitve zdravja v okviru "Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih". Mestna občina Nova Gorica je na razpisu Ministrstva za zdravje in pridobila sredstva za ureditev prostorov in nakup opreme za ureditev Centra za krepitev zdravja. Center za krepitev zdravja se bo uredil v stavbi Osnovne šole Kozara v Novi Gorici. Programi, ki jih bosta novogoriški Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica in Zdravstveni dom Zobozdravstveno varstvo Nova Gorica izvajala v centru, bodo namenjeni preventivni dejavnosti za ohranjanje zdravja odraslih in otrok. Večji poudarek bo na vključevanju kroničnih bolnikov, ranljivih skupin ter aktivnemu iskanju tiste populacije, ki se manj vključuje v zdravstvene programe. Programi bodo temeljili na povezovanju različnih deležnikov, med katerimi so tudi invalidske organizacije (Društvo invalidov Dornberk, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Medobčinsko društvo invalidov Goriške).

10. KULTURA

V Goriški knjižnici Franceta Bevka Nova Gorica (v nadaljevanju: goriška knjižnica) nudijo invalidom oz. uporabnikom s posebnimi potrebami naslednje ugodnosti:

- Brezplačno članstvo ob predložitvi članske izkaznice društva invalidov,
- Slabovidnim je na voljo elektronska lupa za slabovidne,
- Gibalno ovirani uporabniki imajo prilagojen dostop do knjižnice, v knjižnici pa dvigalo.

Goriška knjižnica sodeluje z Osnovno šolo Kozara (redni obiski, ure pravljic, skupaj organizirajo bralno značko) in VDC Nova Gorica (redni obiski, izposoja gradiva v knjižnici, mesečni obisk potujoče knjižnice v njihovem centru).

V Goriški knjižnici so v letu 2017 pričeli s prenavljanjem signalizacije (vseh označevalnih tabel), ki bodo posebej prilagojene osebam z motnjami vida. V letu 2017 so uspeli prenoviti signalizacijo v prvem nadstropju. S prenovo signalizacije bodo nadaljevali postopoma.

Goriška knjižnica je v lanskem letu pridobila 13 zvočnih knjig za mlade s katerimi je dopolnila zbirko zvočnih knjig, ki je nastala v preteklosti.

Goriška knjižnica sodeluje z različnimi invalidskimi organizacijami, s katerimi se sproti dogovarja za ugodnosti in pomoč pri raznih dogodkih, razstavah, srečanjih.

V SNG Nova Gorica omogočajo dostop do kulturnih prireditev največ dvema osebama na vozičku (varnostna omejitev). SNG Nova Gorica še ni opremljeno z indukcijsko zanko.

V veliki dvorani Kulturnega doma Nova Gorica omogočijo udeležbo na prireditvah največ dvema osebama na invalidskem vozičku. Zaradi varnostnega vidika pa je onemogočena udeležba osebama na vozičku v mali dvorani.

Kulturni dom Nova Gorica že ves čas nudi invalidom znižane vstopnice in abonmaje.

Ažmurk, zavod za razvoj kulturnih dejavnosti ranljivih skupin, v sodelovanju z različnimi invalidskimi društvi izvaja kulturne dejavnosti, za katere je po posameznih društvih premalo interesentov, ali pa jih izvaja na višjem nivoju. Tekom leta 2017 je zavod produciral izvirno gledališko predstavo (v sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih), tri fotografske razstave (v sodelovanju z Društvom paraplegikov) ter vrsto krajših video posnetkov.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Nova Gorica (v nadaljevanju: JSKD Nova Gorica) se je v letu 2014 vključil v partnerski projekt Kulturni vodiči /Guide Culture guides for marginalised social groups/, ki poteka v okviru vse življenjskega učnega programa v okviru EU. Projekt Kulturni vodiči je namenjen izobraževanju prostovoljcev, ki bodo delovali kot mentorji oz. vodiči različnih družbeno depriviliranih skupin.

Uporabniki Društva ŠENT se vsako leto udeležijo delavnice Ex tempora. Na medgeneracijskem branju Noč knjige 2017 so sodelovale vse generacije, od otrok do starostnikov. Folklorna skupina Gartrož je v svoj projekt povabila uporabnike VDC Nova Gorica (premiera december 2017). V delovanje kulturnih društvih (pevske zbori, gledališke, folklorne, plesne, literarne, likovne skupine ...) so vključeni številni mlajši, starejši, invalidi, brezposelni. Sistem JSKD omogoča osebno rast in kulturno povezovanje, spodbuja programe kulturne vzgoje in vseživljenjskega učenja ter krepi kompetence, znanja in sposobnosti.

Vsa predavanja in vsi literarni večeri, ki jih je organiziral JSKD Nova Gorica so bili brez vstopnine, prav tako tudi številni drugi programi: Festival ljubiteljske kulture, Teden ljubiteljske kulture, Festival Vizije, ex-tempori, likovni natečaji, literarni natečaj ...

Tudi v letu 2017 je JSKD Nova Gorica izvajal program Javnih del (vključevanje dalj časa brezposelnih oseb v delovni proces).

V okviru svojega rednega delovanja omogočajo invalidske organizacije svojim članom, da se udeležujejo tudi na področju kulture. Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske ima svojo gledališko skupino, ki je v letu 2017 predstavila svojo igro Čevljar.

11. ŠPORT IN REKREACIJA

Člani invalidskih društev so na področju športa in rekreacije zelo aktivni. Zelo dobro so pokrite panoge kegljanja, balinanja, odbojke sede in smučanja. Invalidi se aktivno in rekreativno ukvarjajo še s pikadom, badmintonom, bowlingom, plesom, fitnesom, atletiko, ročnim kolesarjenjem, plavanjem in streljanjem z zračnim orožjem. Naši invalidi so se v letu 2017 udeležili lokalnih, državnih in evropskih tekmovanj in dosegli zavidljivo dobre rezultate in najvišja mesta.

Sofinanciranje programov športa se v Mestni občini Nova Gorica izvaja preko javnega razpisa za šport. V letu 2017 so bili doseženi pomembni dosežki na področju invalidskega športa. Tudi na področju ovrednotenja uspehov invalidskega športa je prišlo v letu 2017 (sprejet je bil ustrezen zakon) do izenačitve dodeljevanja nagrad na nacionalni ravni tako za invalide, kot tudi neinvalide.

Nadaljnji razvoj izvajanja invalidskega športa gre v dveh smereh. Določene panoge (para-kajak, odbojka sede) se izvajajo v okviru športnih društev, ki v svoje delovanje vključujejo invalidski šport. Panoge, ki so prilagojene ostalim vrstam invalidnosti pa se izvajajo v invalidskih organizacijah.

V letu 2017 je potekala priprava Projekta za izgradnjo pokritega bazena v Športnem parku Nova Gorica. Pokriti bazen v Športnem parku Nova Gorica bo ustrezno prilagojen za invalide. Veliko pozornosti bo potrebno nameniti tudi nabavi ustrezne opreme za dostop invalidov v bazen.

12. VERA IN DUHOVNA OSKRBA

Ta naloga se izvaja v sodelovanju med duhovniki in upravami zavodov bolnišnic in domov starejših. V letu 2017 ni bilo izvedenih nobenih posebnih aktivnosti na tem področju akcijskega načrta.

13. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

V okviru zagotavljanja svobodne oddaje volilnega glasu je sicer omogočen najem ustrezne tehnologije za podporo volivcev s posebnimi potrebami, ki pa se v praksi ne izvaja. Razlog za to je velik strošek najema opreme, saj le ta predstavlja 3.000 EUR na dan za posamezno volilno mesto. Invalidske organizacije so tako nadaljevale tesno sodelovanje z volilno komisijo in z dogovorom reševale potrebe posamezne invalidne osebe.

Na osnovi zakona o dostopnosti do volišč za invalide, ki je sicer stopil v veljavo februarja 2018, je Upravna enota Nova Gorica dokončno odpravila ovire za invalide z gibalnimi omejitvami. Odprto ostaja vprašanje odprave ovir za invalide s senzoričnimi omejitvam vida in sluha. Seznam volišč dostopnih za invalide je objavljen na oglasnih deskah občin in krajevnih skupnosti.

14. AKTI OBČINE, KI UREJAJO VPRAŠANJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC OSEB Z OVIRANOSTMI

Pri pripravi razpisnih pogojev za izvajanje javnih prevozov mestnega prometa je bilo zagotovljeno, da bo izvajalec javnih prevozov Mestnega prometa moral izvajati javne prevoze prilagojene za osebe z gibalnimi omejitvami.

Mestna občina Nova Gorica je bila izbrana za izvedbo pilotnega projekta Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri v občini. Pilotni projekt vključuje analizo stanja v občini na področjih oskrbe s hrano in energijo, upravljanja z viri, stavb in urbanih prostorov, urejanja prostora in trajnostne mobilnosti. Na osnovi analize stanja smo oblikovali predloge za tri skupnostne projekte, za katere bo izdelan načrt dela in izvedbe. V procesu oblikovanja predlogov so sodelovale tudi invalidske organizacije.

Trajnostna urbana strategija – TUS Nova Gorica 2020 predstavlja temeljni dokument, s katerim Mestna občina Nova Gorica opredeljuje potrebe in smeri razvoja mestnega območja do leta 2020. "Trajnostna urbana strategija – TUS Nova Gorica 2020" je tudi podlaga za pripravo izvedbenega načrta, v katerem bo Mestna občina Nova Gorica v sodelovanju z deležniki opredelila ključne projekte. Pri pripravi strategije je Mestna občina Nova Gorica upoštevala načelo razvojnega partnerstva, kar pomeni, da je vzpostavila sodelovanje s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi javnimi institucijami in telesi, gospodarskimi in socialnimi partnerji, civilno družbo in nevladnimi organizacijami ter pri tem upoštevala načelo enakih možnosti vseh zainteresiranih skupin, tudi invalidov.

V letu 2017 je župan formalno imenoval Delovno skupino s področja socialnega varstva v Mestni občini Nova Gorica. Delovna skupina s področja socialnega varstva je strokovno in posvetovalno telo župana, ki povezuje in usklajuje aktivnosti vseh, ki nudijo socialno, materialno ali drugo obliko pomoči občankam in občanom v Mestni občini Nova Gorica. S svojim delom zagotavlja celovit pristop obravnavanja in urejanja socialne problematike občank in občanov. V delovno skupino, ki šteje 16 članov, so vključeni štirje predstavniki invalidskih organizacij.

Mestna občina Nova Gorica je v letu 2017 prvič pristopila k projektu participativnega proračuna. S participativnim proračunom so prebivalci Mestne občine Nova Gorica dobili priložnost predlagati nekaj, za kar si želijo, da bi se v občini uresničilo. S svojimi predlogi so lahko vplivali na spreminjanje skupnost, skrb za okolje in naravo, posluš za sočloveka in se kot posameznik aktivno vključiti v oblikovanje okolja. Lahko pa si zgolj glasovali in podprli tiste projekte, ki so se jim zdeli najboljše. Glasovanje o projektnih predlogih Participativnega proračuna Mestne občine Nova Gorica je potekalo v mesecu novembru 2017. Od vseh upravičencev glasovanja, ki jih je 28.857, se je glasovanja udeležilo 3.300 občank in občanov. Glasovali so v petih območjih, za katere je bila v namene izvedbe Participativnega proračuna razdeljena Mestna občina Nova Gorica. Udeležba na glasovanju je bila 11,4 % in je prijetno presenetila Komisijo za izvedbo participativnega proračuna mestne občine, še posebej, ker je v nekaterih območjih glasovalo tudi preko 50 % vseh upravičencev, občanov od 15. leta dalje. Izbrani predlogi so se izvedli v letu 2018.

15. ZAKONODAJA

Invalidske organizacije in društva so si prizadevala, da bi Zakon o prostovoljstvu bil prijazen do invalidskih organizacij in bi podpiral prostovoljno delo, saj se jim le –ta zdi še vedno preveč birokratiziran.

Invalidske organizacije so lahko podale svoje pripombe na predlog Zakona o nevladnih organizacijah, ko je bil le-ta v javni obravnavi v letu 2017. Zakon o nevladnih organizacijah je bil sprejet marca 2018 in opredeljuje nevladne organizacije, določa pogoje za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu, pravice in obveznosti nevladnih organizacij ter ureja evidenco organizacij s statusom nevladne organizacije v javnem interesu. Zakon določa tudi

podporno okolje in ukrepe za učinkovitejši razvoj nevladnih organizacij, katerih namen je krepitev prispevka nevladnih organizacij k družbeni blaginji, solidarnosti, demokratični pluralnosti in trajnostno naravnemu razvoju.

16. MATERIALNA, FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA DELOVANJU INVALIDSKIH ORGANIZACIJ IN POSVETOVANJE PRI ODLOČANJU O INVALIDSKIH ZADEVAH

Mestna občina Nova Gorica skupaj z javnimi zavodi, katerih je ustanoviteljica, nudi invalidom in invalidskim organizacijam podporo in druge ugodnosti, ki so že bile opisane v posameznih aktivnosti iz akcijskega načrta.

Mestna občina Nova Gorica je v tudi v letu 2017 invalidskim organizacijam nudila brezplačno uporabo prostorov za izvajanje okroglih miz, predavanj, razstav in drugih socialnih programov. Brezplačno uporabo prostorov, dvorane in prostorov za razstave je invalidskim organizacijam nudila tudi Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica.

Invalidskim organizacijam je nudena materialna, finančna podpora v okviru sredstev javnih razpisov Mestne občine Nova Gorica. Mestna občina Nova Gorica podpira programe, ki jih invalidske organizacije in društva izvajajo in prijavljajo na različne javne razpise. V ta nam jih podpiramo s pismi podpore ali aktivnim partnerskim sodelovanjem. Na razpisu LAS v objemu sonca sta bili izbrani dve operaciji Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica: Dostopnost dobrin in storitev za ranljive skupine na podeželju, katerega je prijavitelj in Ustvari svojo prihodnost, kjer sodeluje kot partner.

V okviru programa izvajanja javnih del je Mestna občina Nova Gorica podprla in sofinancirala vse programe, ki so načrtovale zaposlitev ciljne skupine invalidov.

17. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA ZA KOMUNICIRANJE IN NEPOSREDNO DELO Z OSEBAMI S POSEBNIMI POTREBAMI

Zveza za šport invalidov Slovenije je v okviru svojih izobraževalnih programov izvajala usposabljanja za vaditelje prilagojenih športnih panog za invalide. Kadrovsko so dobro pokrite panoge kegljanja, balinanja, odbojke sede in smučanja. V mesecu aprilu 2018 je bila na URI Soča izvedena okrogla miza o razvoju in podpora invalidskega športa.

18. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV ZA OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

Spremljanje in ugotavljanje učinkov sprejetih ukrepov za osebe s posebnimi potrebami je naloga sveta za invalide. Svet za invalide je spremljal izvajanje akcijskega načrta »Občina po meri invalidov«. V koordinaciji invalidskih organizacij, ki jo izvaja Svet za invalide pri Mestni občini Nova Gorica je bilo pregledano izvajanje akcijskih programov v Mestni občini Nova Gorica za leto 2016. Po obravnavi poročila Občina po meri invalidov za leto 2016, je bilo poročilo poslano vsem invalidskim organizacijam v Mestni občini Nova Gorica. Po potrditvi na mestnem svetu Mestne občine Nova Gorica pa je le-to bilo poslano Zvezi delovnih invalidov Slovenije.

19. MEDNARODNO SODELOVANJE OBČINE IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJ V OBČINI NA PODROČJU INVALIDSKEGA VARSTVA

Invalidske organizacije so sodelovale s sorodnimi organizacijami iz drugih držav na področju kulture, športa in socialnega dela.

ZAKLJUČEK

Poročilo o izvajanju akcijskega načrta Občina po meri invalidov za leto 2017, se razlikuje od poročila za leto 2016, in ni tako obsežno. V okviru izvajanja nalog iz akcijskega načrta je veliko takšnih, ki se izvajajo kontinuirano oz. gre za trajne naloge. V poročilo za leto 2017 smo vključili nabor tistih aktivnosti, ki dokazujejo povezovanje med civilno družbo, javnimi zavodi, inštitucijami in občino in so doprinesle pomembne rezultate in so okrepile sodelovanje med invalidskimi organizacijami in ostalimi organi ter ustanovami v lokalni skupnosti.

Skupaj z invalidskimi društvi ter organizacijami (vladinimi in nevladnimi) strmimo k povezovanju in medsebojnemu sodelovanju. Razumevanje njihovih specifičnih potreb je ključnega pomena pri hitri in učinkoviti odpravi ovir v lokalnem okolju, bodisi do dostopnosti, informacij in storitev. Ob tem se seveda tudi zavedamo, da nas čaka še veliko dela. Veliko nalog je povezanih tudi z razpoložljivostjo proračunskih sredstev, vendar si prizadevamo za redne korake na poti izboljšanja pogojev za ranljive skupine. Veseli nas, da je tudi v občinski upravi vse bolj prisotno zavedanje, da je pri vsakem načrtovanju projektov in investicij pomembno zavedanje glede vključevanja ranljivih skupin.

Gradivo pripravili:

- mag. Valter Adamič (koordinator projekta OPMI),
- Igor Miljavec (predsednik Sveta za invalide Mestne občine Nova Gorica),
- Tamara Simčič (Oddelek za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica).

Pri pripravi poročila so sodelovali zaposleni v občinski upravi Mestne občine Nova in javni zavodi, kateri ustanoviteljica je Mestna občina Nova Gorica. Pri zbiranju gradiva za pripravo poročila so bile vključene tudi invalidske organizacije, ki delujejo na območju Mestne občine Nova Gorica in so v ta namen posredovala svoja letna poročila.